မြန်မာစစ်တပ်သည် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများ ပိုမိုပြင်းထန်စွာကျူးလွန်သည့် အထောက်အထားများရှိကြောင်း မြန်မာယန္တရား၏ နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာတွင် တင်ပြ

ဂျီနီဗာ၊ ဩဂုတ် ၁၃၊ ၂၀၂၄။ ။မြန်မာစစ်တပ်သည် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် ကျူးလွန်သည့် ရာဇဝတ်မှုများကို နိုင်ငံတဝှမ်းတွင် စိုးရိမ်ဖွယ်နှုန်းဖြင့် ပိုမိုပြင်းထန်စွာ ကျူးလွန်နေသည့် အထောက်အထား အများအပြားရှိနေကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ လွတ်လပ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ယန္တရား (ယန္တရား) က စုဆောင်းစိစစ်သုံးသပ်ထားသော အချက်အလက်များနှင့် ယနေ့ထုတ်ပြန်သည့် **နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာ** က ညွှန်ပြနေသည်။

ဤအစီရင်ခံစာတွင် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို စိန်ခေါ်တွန်းလှန်မှုများ ပြင်းထန်ပြီး နိုင်ငံတဝှမ်း လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ အရှိန်မြင့်နေသည့် ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့မှ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၃၀ ရက်နေ့အထိ ကာလကို အလေးပေး ဖော်ပြထားသည်။

ဤအချိန်ကာလအတွင်း ယန္တရားသည် ပိုမိုပြင်းထန်ကြမ်းကြုတ်သော စစ်ရာဇဝတ်မှုများ ကျူးလွန်သည့် အထောက်အထား အများအပြားကို စုဆောင်းခဲ့သည်။ ယင်းတို့အနက် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာပစ်မှတ် မရှိသော စာသင်ကျောင်းများ၊ ဘာသာရေးအဆောက်အအုံများနှင့် ဆေးရုံများကို လေကြောင်းမှ တိုက်ခိုက်မှုများ၊ ခေါင်းဖြတ်ခြင်း၊ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်ဖြစ်နေသော ရုပ်အလောင်းများနှင့် လိင်အင်္ဂါဖြတ်ထားသော ရုပ်အလောင်း များကို လူမြင်ကွင်းတွင်ပြသခြင်းအပါအဝင် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများအတွင်း ထိန်းသိမ်းခံထားရသူများ၏ ကိုယ်အင်္ဂါဖြတ်တောက်မှုများ ပါဝင်သည်။

“မြန်မာနိုင်ငံတဝှမ်း ကြောက်မက်ဖွယ် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုတွေနဲ့ လူမဆန်တဲ့ အကြမ်းဖက်မှုတွေကို ဖော်ပြနေတဲ့ အထောက်အထား အများအပြားကို ကျွန်တော်တို့ စုဆောင်းထားပါတယ်။ အရပ်သား ပြည်သူတွေကို အပြစ်ပေးဖို့နဲ့ ကြောက်လန့်စေဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး ဒီရာဇဝတ်မှုတွေကို ကျူးလွန်တာဖြစ်ပါတယ်” ဟု ယန္တရား၏အကြီးအကဲ နီကိုလက်စ်ခွန်ဂျန်က ဆိုသည်။

စစ်အစိုးရအားဆန့်ကျင်သည်ဟု သံသယရှိသူများကို မတရားဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်းနှင့် တရားမျှတမှုမရှိသော တရားစီရင်မှုများ အပါအဝင် တရားမဝင်အကျဉ်းချခြင်းများကိုလည်း ယန္တရားက စုံစမ်းစစ်ဆေးလျက်ရှိသည်။ ထောင်နှင့်ချီသော လူများဖမ်းဆီးခံရပြီး၊ အများအပြားသည် အကျဉ်းထောင်အတွင်း ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ကာ သတ်ဖြတ်ခြင်း ခံရသည်။ ရိုက်နှက်ခြင်း၊ လျှပ်စစ်ဖြင့် ရှော့တိုက်ခြင်း၊ လည်ပင်းညှစ်ခြင်းနှင့် အိပ်စက်မရအောင် လုပ်ခြင်း စသည့် ပြင်းထန်သော ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများကို စနစ်တကျ ကျူးလွန်ခဲ့သည့် အထောက်အထားများစွာ ရှိသည်။ အုပ်စုဖွဲ့ မုဒိမ်းကျင့်မှု၊ လိင်အင်္ဂါ

အစိတ်အပိုင်းများကို မီးရှို့ခြင်းနှင့် အခြားကြမ်းကြုတ်သော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဂျင်ဒါအခြေပြု ရာဇဝတ်မှုများ ကျူးလွန်ခဲ့သည့် အထောက်အထားများလည်း ရှိသည်။ သေဆုံးသူများတွင် ကလေးငယ်များအပါအဝင် ဂျင်ဒါမရွေး၊ အသက်အရွယ်မရွေး အားလုံးပါဝင်သည်။

English
မြန်မာ

“ရာဇဝတ်မှုတွေအတွက် ဘယ်သူမှ ပြစ်ဒဏ်ပေးခံရခြင်း မရှိသေးပါဘူး။ ဒါဟာ ကျ[illegible]ကို ပို အတင့်ရဲစေပြီး တိုင်းပြည်အတွင်းမှာ ပြစ်ဒဏ်ကင်းလွတ်တဲ့ယဉ်ကျေးမှုကို ပိုခိုင်မြဲစေပါ[illegible]သရာကို အဆုံးသတ်နိုင်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ ကြိုးစားနေပါတယ်။ ယန္တရားက ဒီရာဇဝတ်မှုတွေအတွ[illegible]အရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တရားစွဲဖို့ အမှုတည်ဆောက်ရာမှာ သိသာတဲ့တိုးတက်မှုတွေ ရှိနေပါတယ်” ဟု ခွန်ဂျန်က ရှင်းပြသည်။

အစီရင်ခံစာပါတွေ့ရှိချက်များသည် မျက်မြင်သက်သေများ၏ ထွက်ဆိုချက် ၄၀၀ ကျော် အပါအဝင် သတင်းရင်းမြစ် ၉၀၀ ကျော်ထံမှ စုဆောင်းရရှိသော အချက်အလက်နှင့် အထောက်အထားများကို အခြေခံထားခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းတို့အနက် ဓာတ်ပုံများ၊ ဗီဒီယိုများ၊ အသံဖိုင်များ၊ စာရွက်စာတမ်းများ၊ မြေပုံများ၊ ဂြိုလ်တုပုံရိပ်များ၊ ဆိုရှယ်မီဒီယာပို့စ်များနှင့် မှုခင်းဆေးပညာဆိုင်ရာ အထောက်အထားများ ပါဝင်သည်။

ယန္တရားက စုဆောင်းရရှိသည့် အချက်အလက်အများစုသည် မြန်မာလုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များ ကျူးလွန်ခဲ့သည့် ရာဇဝတ်မှုများ ဖြစ်သော်လည်း စစ်တပ်ကို တိုက်နေသည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ၏ ရာဇဝတ်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အထောက်အထားများလည်း ခိုင်လုံစွာ ရရှိထားသည်။ ယင်းတို့အနက် စစ်တပ်သတင်းပေးများ သို့မဟုတ် စစ်တပ်နှင့်ပူးပေါင်းသူများဟု သံသယရှိသည့် အရပ်သားများကို တရားမဝင်ကွပ်မျက်ခြင်းများ ပါဝင် သည်။

ယန္တရားသည် ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ကျူးလွန်ခဲ့သည့် ရာဇဝတ်မှု မြောက်မြားစွာကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ကြိုးပမ်းနေသလို မြန်မာစစ်တပ်၏ ၂၀၁၆ နှင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ် ရှင်းလင်းစစ်ဆင်ရေးများအတွင်း ရိုဟင်ဂျာများအပေါ် ကျူးလွန်ခဲ့သည့် အစောပိုင်းရာဇဝတ်မှုများကိုလည်း ဆက်လက် စုံစမ်းစစ်ဆေးနေသည်။ အထူးသဖြင့် စစ်တပ်မှ တပ်ဖွဲ့ များ၏ လှုပ်ရှားမှုများ၊ ရခိုင်ပြည်နယ်သို့ ရိုဟင်ဂျာမဟုတ်သည့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများကို ဆွဲဆောင်ရန် ရည်ရွယ်သည့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်မူဝါဒများ၊ ရှင်းလင်းစစ်ဆင်ရေး စတင်သည့်အချိန်တွင် အာရကန်ရိုဟင်ဂျာ ကယ်တင်ရေးတပ်မတော် လက်ဝယ်ရှိ လက်နက်အရေအတွက်နှင့် အရည်အသွေးများကို စိစစ်သုံးသပ်ထားသည်။

ယန္တရားသည် ရိုဟင်ဂျာများနှင့်ပတ်သက်သည့် အမှုများကို လက်ရှိစစ်ဆေးနေသော နိုင်ငံတကာရာဇဝတ်ခုံရုံး၊ နိုင်ငံတကာတရားရုံးနှင့် အာဂျင်တီးနားတရားရုံးရှိ တရားရေးအာဏာပိုင်များထံ အထောက်အထားများစွာနှင့် စိစစ်သုံးသပ်ချက်များကိုလည်း မျှဝေထားသည်။ ယန္တရားသည် တရားစွဲဆိုမှုများနှင့် ဆက်စပ်နိုင်သည့် အထောက်အထားများကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ကာ မျှဝေနေပြီး၊ တရားရေးအာဏာပိုင်များက အတိအကျ တောင်းဆိုလာသည့် အချက်အလက်နှင့် စိစစ်သုံးသပ်ချက်များကိုလည်း အကြောင်းပြန်ပေးလျက်ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ လွတ်လပ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုယန္တရား (IIMM သို့မဟုတ် ယန္တရား) ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကျူးလွန်သည့် အကြီးလေးဆုံးသော နိုင်ငံတကာရာဇဝတ်မှုနှင့် တခြားသော နိုင်ငံတကာ ဥပဒေများ ချိုးဖောက်ခြင်းများအတွက် အထောက်အထားများ စုဆောင်းရန်နှင့် စိစစ်သုံးသပ်ရန် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ကုလသမဂ္ဂ လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီမှ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ နိုင်ငံတွင်း၊ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ တရားရုံးများတွင် လူပုဂ္ဂိုလ်များကို တရားစွဲဆိုရာတွင် အသုံးပြုနိုင်မည့် အထောက်အထားများကို ထိန်းသိမ်းစုစည်းကာ အမှုတွဲများကိုပြင်ဆင်ခြင်းဖြင့် တရားမျှတမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုများ ဖြစ်ထွန်းလာရေးကူညီရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

*ပိုမိုသိရှိရန် **iimm.un.org** ကို ကြည့်နိုင်သလို **iimm@un.org** ကို ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။*